

Praktijk

Nieuwe deken *mr. Marek W. Guensberg*

Sinds 1 december jl. is mr. Marek W. Guensberg de Algemeen deken van de Nederlandse Orde van Advocaten. Een gesprek over de soms problematische diversiteit van de balie, het vertrek van secretaris Frederik Heemskerk, de accountantskwestie en het verschoningsrecht. En de deken noemt nog de polemiek die hij mist in dit blad.

Muriel Middeldorp
Joan Wurfbain
Redactieleden

‘Er is geen onderscheid tussen advocaten’

Waarom werd u algemeen deken?

‘In de eerste plaats omdat Peter von Schmidt auf Altenstadt terugtreedt als deken en in de regel de waarnemend deken wordt voorgedragen als zijn opvolger. Maar zeker ook omdat ik het leuk vind en van besturen hou.’

Dit laatste blijkt uit de vele bestuursfuncties die Guensberg (52) heeft naast zijn baan als, in ondernemingsrecht gespecialiseerde, advocaat bij CMS Derks Star Busmann Hanotiau. Zo zat hij jarenlang in het bestuur van zijn kantoor, zit hij onder meer in de raad van toezicht van diverse gezondheidsinstellingen, is hij lid van de Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten en was hij de afgelopen tweeënhalve jaar waarnemend deken. Guensberg is getrouwd en heeft twee zonen.

Bent u al gewend aan uw nieuwe baan?

‘Als waarnemend deken ben je vanzelfsprekend op de hoogte van de meeste zaken die spelen, maar nu ik zelf deken ben, valt de dynamiek van het dekenaat op. Zo had ik deze week overleg met Duitse en Zwitserse collega’s over de nieuwe Europese witwasrichtlijn, zat ik bij de pleidooien voor het Hof van Justitie in wat breed de NOvA-case is gaan heten (de ‘accountantszaak’) en zijn we druk bezig met de opvolging van Frederik Heemskerk, die per 1 mei de Orde als algemeen secretaris verlaat en raadsheer wordt bij het Hof Den Haag. Ook nu realiseer ik me pas dat ik als deken ook een aantal andere functies bekleed, zo zit ik bijvoorbeeld in het juridische adviescomité voor het Joegoslavië-

Foto's: Jiri Bülter

tribunaal. Die verscheidenheid en complexiteit van de materie maakt steun van de leden van de Algemene Raad en het Bureau onontbeerlijk.’

Hoe kijkt u aan tegen het vertrek van Heemskerk?

‘Het is comfortabel voor een deken als er een vent naast je zit zoals Frederik die alles weet. Voor de Orde is het een groot verlies dat hij vertrekt, zeker gelet op zijn ervaring, maar ook omdat hij het al die jaren bijzonder goed heeft gedaan. Dit valt des te meer te waarderen omdat de positie van algemeen secretaris lastig is. Aan de ene kant is hij geëngageerd aan de Bureau medewerkers en aan de andere

Het belang van de accountantskwestie wordt steeds groter nu meer balies en regeringen zich mengen in de strijd

Praktijk

Natuurlijk zijn er advocaten die minder procederen dan anderen maar er zijn geen hele kantoren of secties die dat nooit meer doen

De tien doelstellingen van de Nederlandse Orde van Advocaten

1. De advocaat is onafhankelijk en integer.
2. De advocaat kent zijn vak.
3. De advocaat is cliëntgericht.
4. De advocaat heeft zijn praktijk goed georganiseerd.
5. Er is efficiënt toezicht op de naleving van de orderegels.
6. Rechtshulp door advocaten is bereikbaar voor iedereen.
7. De Orde draagt bij aan goede wetgeving.
8. De Orde draagt bij aan goede en eerlijke rechtspleging.
9. De Orde maakt de samenleving duidelijk wat advocaten doen en waarom.
10. De Orde maakt de leden en de samenleving duidelijk wat de Orde doet en waarom.

kant is hij loyaal aan de Algemene Raad. Dat is niet altijd makkelijk.'

Hoe staat het met die accountantszaak?

'Ik verwacht dat de gerechtelijke procedure in de accountantskwestie binnen twee jaar tot een einde komt. Het belang wordt steeds groter nu meer balies en regeringen zich mengen in de strijd. Er speelt overigens meer dan alleen de vraag of de regel mededingingsrechtelijk gezien stand kan houden dat geïntegreerde samenwerking met accountantskantoren verboden is. Ook is aan de orde of openbare lichamen ondernemingsverenigingen (kunnen) zijn en in hoeverre dat van invloed is op de mate waarin hun regelgeving bestand is tegen nationale en Europese mededingingswetten. De Orde, overigens met de Vereniging van Europese balies (CCBE), de Europese Commissie en vele Europese regeringen, meent dat de orderegelgeving deze toets goed kan doorstaan.

Het is een boeiende materie en de Orde stelt zich op het standpunt dat de door haar uitonderhandelde paardensprongoplossing de meest verstrekkende is als het gaat om samenwerking met accountants. Deze houdt in dat samenwerking wel mogelijk is met belastingadviseurs die op hun beurt weer met accountants samenwerken mits via die belastingadviseurs aantoonbaar geen sprake is van winst- of verliesdeling en geen sprake is het delen van de zeggenschap met accountants. Voorop staat dat de advocaat onafhankelijk en in absolute vertrouwelijkheid voor zijn cliënt moet kunnen optreden.'

Wat wordt de komende periode het speerpunt van het beleid van de Orde?

'Wij willen vooral zichtbaar maken wat de diverse advocaten bindt. In de pers dreigt een verkeerd beeld te ontstaan van de advocatuur door de onevenredige aandacht voor met name bepaalde markante groepen van advocaten. Ook zouden advocaten van grotere kantoren nooit meer een toga aan hebben en dus niet meer onder de noemer 'advocatuur' geschaard moeten worden. Wat mij betreft is er geen onderscheid tussen advocaten. Natuurlijk zijn er advocaten die minder procederen dan anderen, maar het is bepaald niet

zo dat er hele kantoren of secties zijn die nooit meer procederen of procesgerelateerd advieswerk doen. Dat foutieve beeld schept problemen. Zo zijn er lieden die opperen dat 'advocaten zonder toga' niet moeilijk moeten doen over meldplicht van witwaspraktijken omdat aan hen de privileges van de advocatuur 'oude stijl' niet meer toekomen. Het is echter te gek voor woorden dat een advocaat die met een onroerendgoedzaak bezig is en zijn cliënt meldt hem dat hij een bankrekening in het buitenland heeft, de telefoon zou moeten pakken om daar melding van te maken en die melding niet met zijn cliënt mag communiceren omdat hij dan in overtreding is.'

U gaat het natuurlijk helemaal anders doen dan uw voorganger?

'Ik heb grote bewondering voor Peter von Schmidt. Peter heeft zijn sporen verdiend en nagelaten als landelijk deken. Hij gaf de aanzet tot onder meer de modernisering van de Advocatenwet, de Boekhoudverordening, de Verordening op permanente opleiding en de Klachten- en geschillenregeling. Von Schmidt heeft zich geconcentreerd op het neerzetten van een nieuw verordeningengebouw. Ik zal mij inzetten om dat gebouw goed bewoonbaar te maken voor alle advocaten. Dat laatste is een grote uitdaging. De pluriformiteit van de balie, die natuurlijk moet worden toegejuicht, levert specifieke bestuurlijke problemen op. Je kunt heel kleine en heel grote kantoren niet steeds op dezelfde manier benaderen. Het zou makkelijker zijn om een beroepsgroep te besturen die zeer eenvormig is. Maar nogmaals; die veelvormigheid is een groot goed dat beslist onaangetaast moet blijven.'

Wat wilt u zelf bereiken?

'Ik wil komen tot een Orde waarbinnen de interne contacten worden geïntensiveerd. De grootste gemene deler van wat advocaten doen en voorstaan moet zichtbaar worden. Ik heb grote zorgen over de meldplicht van vermoedens van witwassen. Advocaten worden zo gemaakt tot politieagenten. Samen met de Duitssprekende balies hebben wij vastgesteld dat zoiets zelfs niet van advocaten in totalitaire regimes verlangd wordt. Ik begrijp niet waarom er vanuit de samenleving niet meer wordt gegerend tegen een dergelijke meld-

Praktijk

plicht. Essentiële waarden voor het goed functioneren van een rechtsstaat, zoals onder meer onafhankelijke advocatuur, zijn in het geding terwijl daar geen valide rechtvaardiging voor bestaat. Ik beschouw het als mijn taak alles te doen om dat te voorkomen. Ik verwacht verder in mijn ambtsperiode vooruitgang te boeken met de doelstelling van de Orde dat rechtshulp door advocaten bereikbaar moet zijn voor iedereen en ga ervan uit dat de uurvergoeding in toevoegingszaken op de verlangde f 200 uitkomt. Staatssecretaris Cohen heeft aangegeven die uurvergoeding op zijn plaats te vinden op voorwaarde dat de geleverde kwaliteit zichtbaar wordt, de zogeheten kwaliteitstoets. Wij zijn daar druk mee bezig. Het Orde-standpunt is dat, zodra een en ander inzichtelijk is gemaakt, die hogere vergoeding niet nog langer mag worden uitgesteld. Als de overheid dat voor een medewerker van het Bureau voor Rechtshulp betaalt, dan heeft een advocaat die een toevoegingszaak doet daar óók recht op. Verder zal ik blijven hameren op de kernwaarden van het beroep van advocaat.'

Hoe gaat u dit allemaal bereiken?

'De Orde heeft zich recent op haar positie en taken als PBO beraden en die vervat in tien doelstellingen (zie kader, *red.*). Een aantal doelstellingen grijpt terug op de kernwaarden van het beroep: onafhankelijkheid, partijdigheid en vertrouwelijkheid. De tien doelstellingen zullen toetssteen zijn voor het ordebeleid.

Verder zijn de kleine en de grote BiZa (Binnenlandse Zaken, *red.*) in het leven geroepen die er voor moeten zorgen dat de Algemene Raad dichterbij de plaatselijke Raden van Toezicht komt te staan. De kleine BiZa houdt zich bezig met centralisatie: een aantal zaken kan efficiënter en beter vanuit Den Haag worden geregeld. Gedacht wordt bijvoorbeeld aan centrale incasso van hoofdelijke omslag en controle op verordeningen die zich daarvoor lenen. De grote BiZa houdt kort gezegd in dat er veel beter contact moet komen met de advocaten en met de vele besturen en commissies in advocatenland. Er is een steeds frequentere uitwisseling van informatie en dat alles heeft natuurlijk ten doel om de betrokkenheid over en weer te vergroten. We willen ook meer en nadrukkelijker aan de balie uitleggen waar de Orde

mee bezig is en waarom het de moeite loont voor de individuele advocaat om daarbij betrokken te zijn.

Tot slot zou ik het plezierig vinden wanneer discussies over wezenlijke zaken zoals de accountantszaak, de witwasrichtlijn of de vestigingsrichtlijn uitvoeriger in het *Advocatenblad* aan de orde komen dan nu het geval is. Het doet mij soms pijn om te zien dat in *Account* meer daarop gerichte polemieken is te vinden dan in ons eigen blad.'

Blijft de interne organisatie ongewijzigd?

'De organisatie van Het Bureau wordt op een andere wijze vormgegeven. Nu is er een dagelijks bestuur waarin de zaken door de deken, waarnemend deken, een AR-lid en de algemeen secretaris worden voorbereid. We stappen over op een managementteam dat bestaat uit de hoofden van de afdelingen Rechtspraktijk/Communicatie, Juridische zaken, Opleiding en P&O met de algemeen secretaris als voorzitter. Dit team krijgt een eigen verantwoordelijkheid en zal voortaan het 'voorwerk' voor de Algemene Raad doen en de uitvoering van het werk aansturen. We hebben nogal wat personeelsverloop gekend en er bestaat binnen het Ordebureau het probleem dat grote carrièrestappen niet mogelijk zijn. Mede om die reden hebben we tot deze andere opzet besloten: als we het werk niet met carrièreperspectieven aantrekkelijk kunnen maken, dan moeten we zorgen dat het werk inhoudelijk boeiender wordt.'

Nog even terug naar die 'polemieken', het openingscommentaar in het *Advocatenblad* leent zich toch ook daarvoor?

'Kenmerk van het openingscommentaar is dat het door advocatuur en buitenwacht, waaronder de politiek en andere beroepsgroepen, onder de loep wordt genomen. Dat betekent dat politiek gevoelige onderwerpen soms wat voorzichtig worden behandeld en het kan voorkomen dat een openingscommentaar daardoor aan kracht inboet. De Orde heeft niet primair het doel om leuke dingen voor advocaten te doen maar om de belangen van rechtzoekenden te dienen. Het is een publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie en 'Van de Deken' is daarom niet altijd alleen gericht op leesplezier.'

Tot slot, rijdt u ook in een Lada, zoals uw voorganger een tijdje deed?

'Nee, in een Volvo.'

V70 zeker?

'Ja.'

Hoe ziet de wereld u?

'Ik hoor wel eens dat men mij rustig en beschouwend vindt. Maar of ik dat nu echt ben?'